

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De rebus ecclesie non alienandis

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321569)

petendi sex mēses hēat expectare. et vidē q̄ ex q̄ fuit i mo
ra petendi absolutōez denuū post sex menses et nō aū con
ferre possit. q̄ anteq̄ fuit i mora nō currit t̄pus postea
incipit currē. de ocell. p̄ben. q̄ diuersitatē de elec. c. v. s̄
si epus simpliciter sine consensu capituli hēet offerre locū
haberet. q̄. s. dixi. s̄. h. de ofensu capituli h̄z offerre. vñ
videtur a contrario
istius l̄e q̄ statim
ex quo fuit i mora ca
pitulum possit offer
re sed cum hic eq̄pa
ret ofiliuz et ofensu
vez. puto q̄d prius
dixi. sed q̄n dicere
esse i mora hoc ip̄s
so q̄ cito potuit li
centiā non petere. ff.
ad t̄rcul. l. ij. q̄. con
festim nō tamē ama
ra faciēda est inter
pretatō. ff. s̄. dona
inter vi. et vxo. si id
quod. s̄. si quis s̄m
operas nec calūnio
sa. s. de p̄uif. in h̄ijs
ff. ad exhi. l. penf.
Arbitrabitur ergo
hic bonus iudex. ff.
de iur. deli. l. i. si aut
maliciose impediā
ue petere possit sub
uenitur ei. quia non
est i mora. de cons
cess. p̄ben. postu
lastis. n̄. ipe s̄. p̄cu
raret. ff. si q̄s cauē.

de eisdem. Vbi vero d̄ spe
ciali alicuius ecclesie con
suetudine vel statuto bñ
ficioz collatio ad aliq̄m
cū ofilio ep̄i noscitur p̄tinē.
sublato ep̄o de medio cur
ofilium nequeat tunc peti
ab eo non erit p̄pter s̄ va
cantis bñficii collatio dif
ferenda. nec etiā si egerit
in remotis ita q̄ nō possit
ip̄ius p̄ntia i breui habe
ri q̄ i petendo vel expe
ctando eius cōsilio possit
vacati bñficii periculum
immerere. Innocen. iij.

**De rebus ecclesie non ali
enandis. Rubrica**

l. ij. q̄. vi. de of. del. pastoralis. s̄. h. a. **Ubi vero. fac**
ad ea q̄ nō. host. de elec. c. vi. in fi. vñ. c. apost. de ofi.
b. **Cū ofilio. q̄d si cū ofensu. Idē vidē cū ea. c. vi. i fi.**
dē sit rō vacatōis diutine i b̄ casu. et ad s̄. s. de p̄b. h̄ apli
ca. et aliq̄n ofiliū ponit p̄ ofensu. s̄ of. del. venerabilis
s̄ fo. ope. c. ij. Contrariuz credo. q̄ cū h̄z eligē de ofensu n̄
sic liberā h̄z p̄tatez sic cū s̄ ofilio. vñ min⁹ h̄z expectare
s̄ casu q̄ illo. dico tñ q̄ nō currit sibi t̄pus cū nō possit ea
ligē. de ocell. p̄ben. q̄ diuersitatē. de elec. c. vi. p̄terea po
nam⁹ i req̄sitōne ofilij absentia p̄ traditōne ad s̄. s. s̄
arbi. c. ij. e. li. q̄d i ofensu eē n̄ p̄. et fac. p̄ hac pte q̄d di
c. Medio. i. de hac vita q̄ expone vt i. de s̄. p. h̄. p. te.
s̄. r̄. q̄. iij. h̄ at vita. et quare dicat media ibi nō.
d. Ab eo. simile de s̄. p. h̄. g. ofe. e. Remotis. arbi.
rium erit hoc terminare s̄m ofideratōem t̄pis vt seq̄t. s̄.
f. Imminere. h̄es similit̄ casu. s. de of. del. h̄ is cui. e. li. q̄
nō. q̄ difficultas p̄statōis reddit obligatōez mutilem.
Contra id. ff. de s̄. ob. l. ij. q̄. i. Item nec seruat̄ forma q̄
merat collationi. ergo nō valet q̄d agit. ff. de arbi. l. par
ui. So. l. z. i. tractibus grauis vel impossibilis mod⁹ vñ
oditio viciet tractū. secus i sp̄ualibus. s. s̄ cōdi. ap. c.
vi. reijatur. ergo nec rem mutilem reddit. Item pericu
lum vacationis que immet immutat ius quod alias ess̄
setuandum. sic. j. de testa. c. ij. e. li. de of. del. h̄ is cui.

Udum. p̄petua alienatio facta de rebz ecclie vacan
tis nō p̄cedere tractatu et sine iusta causa nō valz
h̄. Et intelligas q̄ q̄dam rector cuiusbz ecclie
dioē. dulmen. petebat sibi a ecclie sue restitui et adiudica
ri decimas q̄s archidiacon⁹ dulmen. percipiebat in sua p̄
rochia que de iure et ofuetudine antiq̄ p̄tinebat ad ip̄az

eccliam diacon⁹ vero rē. i. **Aduerso. ad petitoz ipius res**
toris. h̄. Rndit. ostendo litē. et facit q̄d dixi s̄ h̄.
l. nō debere. nec adiudicari vt in decessione. l. of. c. ij.
dixi. et patet in fi. nam sententia rē. de or. og. cū dilect⁹.
m. Proferens. arch. excipiendo ostra intentōm actoris.
n. In mediū. i. in iudiciū vbi ē mediū inter actorē et reū.

Capituli. per B
videbatur valere s̄
h̄ijs que fi. a p̄zela.
c. ij. q̄. iij. sed s̄ non
sufficit ex quo dili
gens forma seruata
nō fuit. nec cā subes
rat et vacabat eccle
sia. vt sequitur.

Udum. infra. di
tus vero adya
conus ex aduerso
respondit illas decimas il
li ecclesie restitui nō debe
re p̄ferens i mediū ordi
natōem quandā ep̄i dul
men. de ofensu capituli sui
factā inter alia otinentem
q̄d idem ep̄us attendens
puet⁹ ardiaconat⁹ dulm.
adeo fore tenues et exiles
q̄ nō sufficiebant ad eius
onera sup̄portāda p̄fatas
decimas ardiaconatui me
morato decessit. et infra q̄
i decessione hmōi p̄redca
ecclesia cū vacaret legiti
mo caruit defēsoze. q̄ sibi

Tenues. iusta
videbatur cā seu si
apparuit vera vt di
citur in fi. Sed nuns
quid dices istaz ins
stantiā indistincte si
alias fuisset tūc ves
ra certe. sic. s. de p̄
ben. exposuisti. nam
etiam capellas pos
set anedere ob h̄ac
causam vt ibi dicit
episcopus enim de
consensu capituli sui
potest eccliam a res
suas ex iusta et ho
nesta causa alteri da
re. s̄ h̄ijs que fi. a p̄

la. c. ij. et. c. pastoralis. s̄. tradidit exp̄sse. r̄. q. i. ecclie
vbi s̄ q̄ antiq̄ ecclie decimis p̄uari nō dnt vt nouis orato
rijs tribuant. p. q̄. c. indistincte dicebat hugo q̄ ep̄us
inuito sacerdote nō poterat de iure vni⁹ ecclie alteri da
re. s̄ nō est vez. vt ibi nō. et de hoc p. s̄. de reli. do. ofi
turus. dic q̄. c. illud loquit̄ q̄n iusta cā nō subest. ul p̄
loq̄ q̄n ip̄a ecclia i nullo sibi habidat ad s̄. s. de p̄b. c. s̄
cām. p̄ ista pte facit de ec. ed. ad audientia. s̄. q. c. tua.
q̄. Onera. i. agrue sustētatōis ardi. hospitalitatis et
episcopalium iurium. s. de p̄ben. de monachis.
r. In concessione huiusmodi. facta. s̄. s̄. decimis ecclie tūc
vacantis. secus si consideretur vel v̄m̄retur ipsa ecclesia
vacans. quod dic vt in elem. e. ti. h̄ vna.
s̄. Ecclesia. que agebat et nota q̄ nō solum i cathedrāli
ecclesia locum habet q̄ se. va. rē. sed etiam i minoribus
ecclesijs. de offi. ordi. cum vos. Johannes an.
t. Defensore. si igitur ecclesia caret p̄lato debz ep̄s sibi
aliū deputare defensorē vel p̄conomū qui res ei⁹ colligat
ofseruet et gubernet. lxxv. di. quoniam quidem. et de
offi. ordi. cum vos. c. de ep̄is. et cle. omnis. s̄. h̄ec n̄bilo
minus. ad huius officium pertinet excuter e et denneia
re iudici quare fiat alienatio. et si fiat p̄pter soluenda
debita an pecunia possit haberi aliunde an de fructibus
satisfieri possit aut de mobilibus. et an potius expediat
obligare q̄ distrahere. an de minus vtillis possessionis
p̄ecio liberari possit. et caueat iudex ne talis possz cor
rumpi. ff. de rebus eorum. mag. s̄. non possim. et. s̄. sequē
ti. h̄ijs omnibus consideratis defensor distrahere pote
rit et nihilominus episcopus suā interponit autoritatē.
s. e. ti. c. i. de h̄ijs q̄ fi. a p̄zela. cum apostolica. si vero

Nō modicū ad modicū t̄p̄us p̄nt̄ vocari in p̄rono
v̄l defensores q̄ t̄ūc in modico t̄pe nō ē piculū. ff. d. iud.
si debitori. Pōt̄ aut̄ dici modicū t̄p̄us. ij. r. annos. vel fm̄
guil. et gar. relinquitur iudicis arbitrio ex q̄ h̄ nō deter
minat̄ inspecto statu eccl̄ie et iminēt̄i piculo et aditōne
plonaz. vt. s. de offi. deleg. de causis. ff. de iure. de. l. i.
m. fi.

Juramēti. n̄ em̄
d̄z esse vinculū inq̄
tatis. s. de iuriut. c.
i. cum conco. r.

Secutū. ij. de re
iut. accessorium. cum
suis conco. r.

Prescribendi.
C. de agri. et cō. q̄z
admodū in fi. li. ij.
et ē hoc speciale cū
alias ex mutui oīra
cū transferatur do
minū et minus iust̄
titulus det causaz p̄
scribendi. et de hoc
nota de prescrip. si
diligenti. ff. d. dolo
elegāter. et. C. de
suffra. l. vna.

Officio. i. officij
sui executōne. et di
cit gar. q̄ et a bene
ficio est suspensus d̄
ap. pastoralis. vbi
de hoc.

Administratōe.
tpaliuz. de soluc. si
quorundam.

Denunciare. sū
ptum fuit ex canone
ij. q. vij. quap̄ op
ter. et aut. coll. ij. d̄
non alie. aut p̄mu.
s. i. qui incipit ico
nomum. cleric̄ et
go videns prelatus
in hoc delinquere
denunciare debet. q̄z
si non fecerit puniē
vt hic. et si iurasset
nō accusāē n̄lomin̄
denūciat. de iuriut.
quē admoduz. in fi.
et nō obstante pro
missione obediēte
accusat. de accusa.
ex parte.

Sic grauata. ad

idē. s. g. li. d. elec. cupiētes. s. ceterū. et. c. si opromissari/

Triēnio. si referas tā ad dispensatōez plaz. Jus in fi.
toz q̄ clericoz. k. hactenus. idē. fm̄ guil. et gar. si
post istā ostōem. ij. duos menses a t̄pe publicatōnis. in
aut. vt facte no. osti. in R̄. ica. in p̄n. t. q̄d v̄z puto nisi
p̄us hoc scuerint. ad hoc. s. e. li. de p̄ben. cum singula.

Cōpetentē. s. trinā. xliij. q. iij. de illicita. de sen. ex. sa

cro. n̄ facti necitas aliud suaderet. ij. d. sen. ex. ostitutōem.

Dimittant. tolle q̄d est. ij. excōis. r̄. in isto igit̄ casu

necessaria est monitio. sed in sequenti nō.

vel aduocatos ecclesiarū
seu bonoz ip̄az p̄petuo ā
ad t̄ps nō modicū statuē
do. Cōtract̄ aut̄ oēs etiā
iuramēti pene vel alteri
cuiuslibet firmitatis adie
ctōne vallatos q̄s de tali/
bus alienatōnibus sine hu
iusmodi licētia et cōsensu
otigerit celebrari r̄ q̄c q̄d
ex eis secutū fuerit decer
nimus adeo viribz oīmo
carē vt necius aliq̄d tri/
buat nec p̄scribēdi etiam
cām parēt. Et n̄lomin̄
p̄latos q̄ secus fecerit ip̄o
facto ab officio et admini
stratōne clericos etiā qui
sciētes oīra inhibitiōnem
predictaz aliq̄d esse p̄sum
ptum id superiori denun
ciare neglexerint a p̄cep
tōe b̄nficioz q̄ in ecclesia
obtinēt sic grauata triē
nio statuimus esse suspen
sos. Layci vero qui p̄la
tos vel capitula eccliaruz
seu alias p̄sonas eccl̄asti
cas ad submissiones h̄mōi
faciēdas hactenus opule
rūt nisi post opetentē mo
nitōez remissa submissiōe
quā p̄ vim v̄l metū exege
rāt eccl̄ias r̄ bona eccl̄asti

Ex oīra t̄p̄ibz. nūquid debeat obſuari in oīra t̄p̄ibz li
cite factis annectit. vel pactū fuit appositū in oīra t̄p̄u

Lege. ut si lex illud seruet alias fiat q̄d exigit natu
ra oīra t̄p̄us. et sic contractus ex ouentōne legē accipiunt
ij. de re. iut. contractus. cum suis conco. r.

Secus. v̄surpado oīra naturā vel pactū appositum.

Restituendo. et
sic nō sufficit a gras
uaminibus abstine
re nisi v̄surpata res
situant. xliij. q. vi.
c. i. ij. de re. iut. pec
catum.

Icet nō ob/
stantibus ex
pectatōmbz

beneficioz p̄mu
tatio fieri pot̄. No
ta q̄ qui expectat p̄
mam vacantem pri
mam consequi debz
fallit hic in casibz
quos dixi. s. de pre
ben. quia sepe. a de
cō. cel. p̄ben. si soli.

Dyocesi. non ex
cludit imo includit
cūtatem ad idem.
lxij. di. sanctor. s.
e. li. de tempore or
di. cū nullus. i. R̄. n̄.

Of. or. cum ep̄us.
ad hoc. ff. d. ser. ex
por. cui pacto. non
ob. de R̄. p. radol.

Phus. quia in R̄. p.
ad litteras loquiē
que sunt odiosa et i
cludatur etiā eccl̄ia
cathedralis. ad l. s. s.

S. sig. cum clerici n̄
ob. s. de preben. q̄
uis. i. ibi ē ambitō.

Denunciare. sū
ptum fuit ex canone
ij. q. vij. quap̄ op
ter. et aut. coll. ij. d̄
non alie. aut p̄mu.
s. i. qui incipit ico
nomum. cleric̄ et
go videns prelatus
in hoc delinquere
denunciare debet. q̄z
si non fecerit puniē
vt hic. et si iurasset
nō accusāē n̄lomin̄
denūciat. de iuriut.
quē admoduz. in fi.
et nō obstante pro
missione obediēte
accusat. de accusa.
ex parte.

Sic grauata. ad
idē. s. g. li. d. elec. cupiētes. s. ceterū. et. c. si opromissari/
toz q̄ clericoz. k. hactenus. idē. fm̄ guil. et gar. si
post istā ostōem. ij. duos menses a t̄pe publicatōnis. in
aut. vt facte no. osti. in R̄. ica. in p̄n. t. q̄d v̄z puto nisi
p̄us hoc scuerint. ad hoc. s. e. li. de p̄ben. cum singula.

Cōpetentē. s. trinā. xliij. q. iij. de illicita. de sen. ex. sa
cro. n̄ facti necitas aliud suaderet. ij. d. sen. ex. ostitutōem.

Dimittant. tolle q̄d est. ij. excōis. r̄. in isto igit̄ casu

necessaria est monitio. sed in sequenti nō.

Icet in tua dyo.
aliqui aucte ap.
b̄nficia p̄xio va
catura expectent illos t̄n
qui fm̄ formam iuris sua

Aucte apostolis
ca. idēz puto et mul
to fortius si expectāt
autoritate reserua
tionis legatorum.
vel receptionis cas
pituli.

Proximo. idem
et multo fortius pu
to si expectarēt quā
ducerēt acceptandā. nā plus afficitur p̄benda per istam
gratiā q̄ p̄ illā. vt dixi. s. de cō. cel. p̄ben. si soli. ad fi.
Juris. s. e. questū. stellige vt minorā et maiora bez
p̄ b̄nficia. h̄ large in
b̄nficia dignitates et p̄b. ec̄ op̄
b̄dat. i. q. iij. si q̄s d̄ator. s. de cō. cel. p̄b. c. ij. s. de r̄. sig.
tua. q̄d optie etiā p̄bat. ij. de re. iut. c. i. vbi dixi de hoc.
Collatōez. q̄d si nō spectat ad collatōez h̄ ad ostirma
tōez t̄m. itē q̄d si p̄tinēt ad collatōez sui et alteri⁹ vel sint
illa in diuersis dyocesis. In h̄is q̄dōmbz p̄mo vidēt̄
q̄ nō h̄eat locū l̄s de c̄. r̄. q̄z p̄mutatōnem non possumus